

MEMO

Van Chris van Benschop
Aan De gemeenteraad
Datum 09112023
Betreft Technische informatie over Voortijdig schoolverlaten op het MBO en de aanpak Matchmakers

Contactpersoon

Serge Bomius / Lieske Benamu
(06 42127430 / 06 41310908
E smw.bomius@dordrecht.nl
el.benamu@dordrecht.nl

Technische informatie over Voortijdig schoolverlaten op het MBO en de aanpak Matchmakers Beeldvormende commissie 14 november 2023

Voortijdig schoolverlaten (VSV) is een probleem, niet alleen in Dordrecht maar in heel Nederland.

Jongeren die vroegtijdig stoppen met school, om welke reden dan ook, hebben minder kansen op de arbeidsmarkt en zijn daarmee minder kansrijk op een goede toekomst. Dat geldt vooral voor jongeren die uitvallen voordat zij een startkwalificatie hebben behaald (een diploma op minimaal mbo 2, havo- of vwo-niveau). Landelijk, regionaal en lokaal in Dordrecht wordt er stevig ingezet op het voorkomen en terugdringen van VSV. Overigens geldt niet voor iedereen zonder startkwalificatie dat zij minder kansrijk zijn op de arbeidsmarkt, maar de goede voorbeelden zijn over het algemeen zeldzaam.

In de technische brief die eerder is gedeeld ter voorbereiding op de oordeelsvormende commissievergadering Visie VO van 29 augustus jl. is informatie gegeven omtrent wet en regelgeving, programma's en aanpak van voortijdig schoolverlaten. Deze informatie vindt u opnieuw in de bijlage.

Maar wat is VSV nu precies en welke maatregelen zetten we landelijk, regionaal en lokaal in Dordrecht in?

Hieronder vindt u een toelichting op de definitie van VSV, de oorzaken en de aanpak ervan en een greep uit de vele maatregelen en interventies die lokaal worden ingezet om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en terug te dringen.

Wat is voortijdig schoolverlaten?

Een voortijdig schoolverlater is een jongere die:

- tussen de 12 en de 23 jaar oud is;
- niet staat ingeschreven op een school;
- geen startkwalificatie heeft (een diploma op minimaal mbo 2, havo- of vwo-niveau);
- niet uit het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs komt.

Zonder startkwalificatie hebben jongeren minder kans op de arbeidsmarkt. Jongeren die zonder startkwalificatie gaan werken hebben een grotere kans hun baan te verliezen dan een medewerker met een diploma. En ze hebben vaker flexibele banen, waardoor ze ook als volwassene weinig inkomen hebben. Verder zijn er aanwijzingen dat voortijdig schoolverlaters vaker in aanraking komen met justitie (ongeveer [13 procent](#) van de vsv'ers is in aanraking geweest met justitie, dit is meer dan 4 keer zo vaak als bij de groep niet-vsv'ers).

Oorzaken voortijdig schoolverlaten

Jongeren gaan om verschillende redenen te vroeg van school. Vaak is het een combinatie van oorzaken die bijdragen aan de schooluitval, zoals:

- een verkeerde studiekeuze;
- liever geld willen verdienen dan op school zitten;
- persoonlijke en geestelijke problemen;
- niet dezelfde verwachtingen over de opleiding tussen school en de leerling of student.

Maatregelen tegen voortijdig schoolverlaten (zie ook technische brief 29 augustus)

Gemeenten hebben de wettelijke taak VSV tegen te gaan: het doorstroompunt. Het doorstroompunt (RMC Meldpunt Voortijdig Schoolverlaters) voorkomt en monitort uitval. Dordrecht is centrumgemeente voor de regio ZHZ. Doorstroomcoaches leiden terug naar school of als dat niet haalbaar naar werk of dagbesteding.

Met een [actieplan](#) werkt het Rijk aan een voorstel voor het aanpakken van de structurele oorzaken van voortijdig schoolverlaten. Het plan is gericht op vroegtijdig signaleren en voorkomen van uitval en een soepelere doorstroom van jongeren die niet in één keer passend kiezen.

Het [Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk](#) treedt naar alle waarschijnlijkheid eind augustus 2025 in werking. In het wetsvoorstel worden partijen verplicht samen te werken zodat jongeren in beeld blijven. De centrumgemeente van de arbeidsmarktregio tekent verplicht mee. De leeftijdsgrens voor jongeren wordt opgehoogd van 23 naar 27 jaar.

In het **Regionaal programma VSV Zuid Holland Zuid (2020-2024)** staat welke maatregelen Doorstroompunt (RMC) en scholen samen inzetten om VSV tegen te gaan.

Mbo-scholen voorkomen voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk zelf. Ze stellen daarvoor een paragraaf op in hun **kwaliteitsagenda's**.

Lokale interventies/ projecten/aanpakken om VSV tegen te gaan in Dordrecht

De aanpak **Match Maker** is een bewezen effectieve aanpak, waarbij Match Makers kwetsbare jongeren in de thuissituatie benaderen en met maatwerk ondersteunen op weg (terug) naar school of werk. Match Makers helpen jongeren met het zoeken op de onderwijs- en arbeidsmarkt en kijken wat er kan op het gebied van werk, opleiding, inkomen en indien nodig hulpverlening. Match Makers worden ingezet door een samenwerkingsverband van LVS (onderdeel van DG&J), Doorstroompunt, Sociale Dienst Drechtsteden, Avres en Hoekse Waard.

In het **Windroosproject** werken het voortgezet onderwijs en het MBO samen aan LOB (loopbaan begeleiding)-activiteiten. Middels praktijkgerichte opdrachten en gesprekken met studenten en loopbaanadviseurs, krijgen de leerlingen een reëel beeld van het beroep, de mogelijkheden en of dit beroep past bij hun interesses.

Project Bureau Stage & Werk biedt studenten die dreigen uit te vallen op het ontbreken van werknemersvaardigheden begeleiding zodat zij kunnen starten op een stage of arbeidsplaats.

Bij deze vorm van maatwerk worden activiteiten aangeboden in een kleine groep, zoals de zgn. klussendienst waar studenten werknemersvaardigheden kunnen opbouwen die zij nodig hebben om stage te lopen. Hiermee wordt de kans vergroot dat zij een diploma halen, doorstromen naar mbo-niveau 2 of naar werk.

Rots&Water training is een interventie met een directieve aanpak voor kwetsbare jongeren met multi-problematiek die dreigen uit te vallen. De techniek van de interventie leert de jongeren meer zelfvertrouwen te krijgen en een beter inzicht in het eigen handelen en dat van anderen om zich heen. De interventie heeft zich bewezen tegen escalatie van groepen jongeren zodanig dat zij daarna toch weer verder konden gaan met hun opleiding.

Pluscoaches, in dienst van de school, begeleiden studenten tijdig bij dreigende uitval zodanig dat VSV wordt voorkomen en een startkwalificatie kan worden behaald. Pluscoaches voeren verzuim -en zorggesprekken met studenten die dreigen uit te vallen en zetten acties uit. Denk hierbij aan bijvoorbeeld studenten met een moeilijke thuissituatie. Ze werken samen met loopbaanbegeleiders en doorstroomcoaches. Ook studenten die zich niet op school kunnen focussen door oorzaken buiten de school, worden geholpen hun leven weer op de rit te krijgen.

Het **ZOW-project** is reboundvoorziening en een samenwerking tussen verschillende instellingen in zorg, onderwijs en werk: Da Vinci College MBO, Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten (LVS), Re-Newt Jongerenwerk, Matchmakers en Stichting Jeugdteams ZHZ die een jeugdprofessional op het mbo inzet. Het project biedt coaching en activiteiten aan jongeren, waarin zij leren omgaan met problemen die zij ervaren en zich weten te handhaven in onderwijs of werk. Middels maatwerktrajecten begeleidt het ZOW-team jongeren bij het behalen van een startkwalificatie, waardoor VSV wordt voorkomen en de arbeidspositie en zelfredzaamheid van jongeren wordt vergroot. Indien het volgen van onderwijs niet mogelijk is, wordt de student begeleid naar werk of passende zorg.

De Beroepentuin is een innovatief leer-werkconcept voor mensen met enige afstand tot de arbeids- markt. Binnen 2 maanden worden werkzoekenden klaargestoomd voor een

baan in een sector waar werkgevers staan te springen om gekwalificeerde medewerkers zoals basis laadpalen monteur, basis zonnepanelen monteur, basis warmtepomp monteur. De Beroepentuin is ontstaan in samenwerking met gemeente Dordrecht, de Duurzaamheidsfabriek en Davinci college.

Bovenstaande interventies en projecten zijn slechts een greep uit de projecten die worden ingezet om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan, zowel lokaal als regionaal.

VSV in relatie tot beleid voor (kwetsbare) jongeren

De aanpak van VSV staat niet op zichzelf maar is in sterke mate verweven met lokaal en regionaal beleid voor (kwetsbare) jongeren.

Zo is er het beleid voor het **tegengaan van jeugdwerkloosheid** waarin Gemeente, scholen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven samenwerken om jongeren toe te leiden naar een baan en perspectief.

Daarnaast is er het **Programma Glansrijke Toekomst voor de Dordtse jeugd**, onderdeel van de Agenda 2023.

Met dit programma werkt Dordrecht aan het vergroten van kansengelijkheid en de veerkracht van jongeren en aan het versterken van de verbinding met de arbeidsmarkt waardoor meer jongeren uiteindelijk economisch zelfstandig zullen zijn.

Na een periode van opbouw en voorbereiding waarin een analyse van de situatie is gemaakt, de lijnen zijn uitgezet en een kwaliteitskader is vastgesteld werken de strategische partners waaronder de (v)mbo's, SDD, Samenwerkingsverband en andere sociaal-maatschappelijke partners aan een langdurige aanpak. Als eerste wordt er aan de slag gegaan met **2 startprojecten**:

Project 1: Uitval op het MBO

50 jongeren zullen komend jaar worden gevolgd door de partners aan de hand van het kwaliteitskader. Kernvragen is: Hoe voorkomen we dat jongeren kwetsbaar worden en voortijdig uitvallen op het mbo? Welke maatwerkinterventies zijn nodig om jongeren die kwetsbaar zijn goed te ondersteunen met als doel een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

Project 2: Dordtse route - versterking VMBO naar MBO (en VO naar beroepsonderwijs)

Meest kwetsbare leerlingen zullen worden gemonitord aan de hand van een impactmeting. Kernvraag is: Wat hebben jongeren nodig om een goede overgang van vmbo naar mbo te maken?